

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzomši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četr leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četr leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajo. za mesec, 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četr leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četr leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrtstopne petič-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempej za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Obrekovalci.

Kdor se utaplja, ta se lovi za vsako slamico. Kaj čuda, če je našim reakcionarjem in nenarodnim in narodnim jezuitarjem vsak pripomoček, naj bo še tako grd, zmirom dober, da le z njim onemu škodovati menijo, kateri nij z njimi. V tem je posebno g. Herman, „pravni“ kandidat, zadnje dni veliko delal, misleč si: „calumniare audacter, semper aliquid haeret“ — le drzno obrekuj, nekaj bo že obtičalo.

Kakor je iz včerajšnjega odgovora dr. Vošnjakovega razvidno, Herman sam prizna v „Vaterl.“, da je on začel trositi vest, da je nekdo od „mladoslovenske“ stranke, posebno pa časopis „Slov. Tednik“ podkupljen. Ker mi puščamo temu listu svoje notice v pretisk, zadeva nesramni naval Hermanov tudi nas. Ker se politično delujočemu človeku ne more hujšega očitati, kakor da se mu reče, da izdaje narodovo stvar za sebične namene, ker je podkupljivost najgrša lastnost, hočemo Hermanu kot početniku ali glavnemu raznašalcu te obrekovalne govorice par besedij odgovoriti. Kajti, da je on raznašalec tega obrekovanja, tega sam ne taji. Če pa mi trdimo, da je tudi početnik, imamo dokaze. On se je sklicaval na dva moža, da sta mu onadva to povedala. Od obeh smo zdaj pisma videli, ki z vso odločnostjo odbijata to od sebe in želita samo, z onim, ki se na nju sklicuje, skupaj priti, da mu v obraz povesta, da laže. Kljub temu, da Herman nij imel najmanjše pozitivnosti — ker nij sploh mogoče — šel je vendar, vedoč da obira brez podlage, med graške študente in je hotel s svojim pol-jasnim ome-

njevanjem necega „podkupa“ sum buditi. In da si se zdaj že vije in vije, beremo zopet v „Vaterlandu“ od 30. julija dopis „aus dem Santhale“, kateri je ves s Hermanovim štilom pisan in se mu pozna, da je v Gradiškovan, v katerem z jezuitovsko moralo zopet „o subvenciji“ čenčá.

Mi rečemo: Človek, ki je zmožen v politični agitaciji proti svojemu protivniku, ki je poleg vsega tega še v isti opozicijski stranki — takih brezsravnih pripomočkov posluževati se, kakor je to najperfidnejše obrekovanje Hermanovo — takega človeka tudi v drugih rečeh ne moremo za zanesljivega držati in nam nij nobena stvar porok, da ne postane zopet ono, kar je kot mladenič bil: Veliko-Nemec.

Isto s tacim orožjem kakor Herman se je začel na stare dnij boriti „Novičar“ dr. Bleiweis v svojem listu. Prej že je čeval o pruskih tolarjih. Ko smo mu mi odgovorili, da je to infamno, nij šel mož pred sodnijo, temuč je lepo spravil ta tituluš, ker ve da je zaslužen; zdaj v zadnjem listu pa zopet ponavlja, da — „kdo drug“ plačuje „Tednik“ — list ki ima že zdaj več plačujočih naročnikov med narodom kakor njegove „Novice“, dasi „Novice“ izhajajo 30 let, „Tednik“ pa 30 dnij. In sklicevaje se na „N. Fr. Pr.“ si upa dr. Bleiweis trditi v zadnjem listu „Novic“, da so Mladoslovenci v kaki nemškutarski službi, isti Bleiweis, ki je v svojih „Novicah“ izrekel, pa še ne preklical: da rajše ima nemčurja nego liberalnega Slovenca!!

Mi vidimo, da se s temi polemikami narod bega. Ali pa moremo molčati, če vidimo, da na narodno stranko navalivajo s

tacim grdim natolcevanjem in obrekovanjem gg. „pravni“ Herman, Nemec na Štajerskem in enaki imenjaki Bleiweis z nemškim bivšim buršem Costom?

Ali mi bomo znali varovati svojo politično čast z vsemi moževskimi pripomočki proti vsacemu temo-ljubečemu obrekovalcu, naj se zove tako ali inako.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 31. julija.

Na Češkem se vprašanje pasivne politike v časnikih zmirom živahneje pretresuje. Okrajni zastop na Hlinskem je sklenil resolucijo, v kateri ojstro obsojuje sedanji pasivni upor in želi da češki narod stopi v akcijo in sicer ne samo v deželnem, ampak tudi v državnem zboru. „Pokrok“, organ Staročehov graje okrajni zastop zaradi tega sklepa in se tudi proti „Nar. Listom“, obrne, da o vprašanju političnega postopanja samo klub deželnih poslancev odloči.

Hrvatski deželni zbor se bode po „P. l.“ 25. avgusta zbral. Isti oficijozni časnik poroča, da ogerska vlada nikakor ne misli banskega namestnika Vakanoviča odstaviti in hrvatske deželne vlade spreminjati, dokler ne bode nagodba od hrvatskega deželnega zbora sprejeta.

Vnanje države.

Srbska vlada se znova pogaja s turško zaradi odstopa Malega Zvornika, ki pripada prav za prav Srbiji, a Turčija neče o odstopu ničesar slišati. Govori se celo, da mislijo Turki ob srbski meji napraviti še več trdnjav, da celo vrsto fortov. Javeljne bodo pomagali Turkom vsi njihovi forti, kadar odločilni dan pride!

Ruski general Kaufman poroča iz Kive, da vlada v vsem kanatu sedaj popolen

Listek.

Meta Holdenis.

(Roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez.)

Poslovenil Dav. Hostnik.

Drugi del.

IV.

(21. nadaljevanje.)

— Ona je tako dobra, gospod, odgovori sladki glas, da vam skriva svoje tugovanje, svoj dolgčas in nevoljo. Bila je stvarjena za svet, da bi se svetila, da bi jo ogledovali. Po njenej sliki soditi, bila je izredno lepa.

Hotel sem teči k oknu ter jima zakričati: — Ne tarnajte, še je najlepša ženska na Francoskem. — Skesam se, in gospod Mauserre se obrne do Mete z nekim vprašanjem. Odgovori: — Vi me spravljate v zadrego, gospod. Ljubezen je tako predrzna, tako sebična, da malokdaj šteje žrtve, ki jih terja. A pač se mi zdi, da, ako bi imela strašno nesrečo biti ovira karijeri moža, ki

bi ga ljubila, bi mi bog dal moč, ločiti se od njega, žrtvovati se mu, imajoča se za srečno, ako bi me njegovo pripoznanje in ljubezen v samotni kedaj obiskala.

Ta krat mi uidejo na pol glasne besede: — Glejte, kačji jezik! —

— Meni se zdi, da nekdo govori, pravi gospod Mauserre — potem zaklikne: — Toni, ali ste vi tukaj? — Jaz molčim, kakor zemlja.

— Vi se motite, jaz nijsem ničesa čula, odgovori mu Meta.

Kmalu potem pokliče ona Lulu, govoreč jej, da je čas, vrniti se v grad. Ko otroče nij bilo še pri volji pustiti igrače, gré Meta tje ter zapové boni, naj vzame Lulu iz njihaljk; potem pride zopet h gospodu Mauserre, ki jo je čakal, sedeč na kamnitej klopi nekaj korakov od stolpa.

— Gospod, reče mu, imam vam nekaj zaupati, vprašati vas za svet za nekaj. Pa ne vém, če si bom upala.

On odgovori z najmilejšim glasom: — Jaz nemam nič skritega za vas; srečen bo-

dem, ako mi podarite svoje zaupanje, kakor sem vam jaz svoje.

Meta zabrede v dolg uvod, da jo gospod Mauserre prosi, naj ga okrajša. — Kaj hoče to jedljanje? idite k faktu, prosim vas, — reče jej, tako tiho govoreč, da sem komaj nekaj zlogov ujel. Zdelo se mi je, da je večkrat izgovorila moje ime. Gospoda Mauserre je njeno pripovedovanje zelo genilo; vsklikal je tu pa tam: — Je-li možno? Kaj takega bi pa ne bil nikdar verjel.

Ker je molčal, ko je bila ona izgovorila, vpraša ga, je-li izustila kako besedo, ki bi ga znala užaliti, ali mu biti zoperna. On jej burno odgovori: — Kaj svetuje srce? — Kaj vém? odgovori ona. Bojim se, da ga slabo umevam. — Prenehá; potem: Ljubite Tonija ali ga ne ljubite? govori s taisto živahnostjo, kojoj je prešinjala jeza.

Odgovor je bil tako nedoločen, da ga zalibog nijsem mogel uhvatiti.

— Vi hočete tedaj, naj vam svetujem? reče zopet se sladkim glasom. — Po pravici

mir. Ruski vojaki so zdravi in se dobro počutijo. Oprosteni perzijanski sužnji se pošiljajo čez Krasnovodsk v domovino.

Francoska narodna skupščina, ki je dala skozi cele dve leti politikarjem toliko opraviti, je odložila v tork za tri mesece svoje zborovanje. Pri sklepu je bral vojvoda Broglie poročilo predsednika Mac Mahona, v katerem poslednji zopet zagotavlja, da bode tudi med počitnicami varoval javni mir in avtoriteto narodne skupščine. Dalje Mac Mahon tudi opominja, da bode, pri zopetnem snidenju domovina uže oproštena sovražnikov, k čemur je njegov prednik veliko pripomogel, ter zagotavlja, da bode oproštena Francoska z vsemi vladami v prijaznosti živela (?). Pred razidom je skupščina še potrdila trgovske pogodbe z Angležmi in Belgijo. Med počitnicami bo vlada pripravila tudi nove pogodbe z Avstrijo, Italijo in Švico. — Monarhisti so imeli pred razidom še dolgotrajne posvetovanja, kako da bi pri zopetnem snidenju narodne skupščine proklamirali monarhijo. Pregovoriti hočejo s pomočjo papeča (?) grofa Chamborda, da sprejme liberalni program, ali pa postaviti Mac Mahona za vladnika, prestol pa prazen pustiti. Samo da se še ne ve, če bodo zmagali. Republikanci so izvolili poseben odsek, ki bode nasledoval vsa kovarstva monarhistov. Posebno pa delajo proti temu projektu bonapartisti, ki imajo sedaj velik upljiv in zvite vodje. Princ Napoleon je reklamiral svoje pravice kot general francoske armade, ker je bil lani iz imenika izpuščen, pa formalno nikdar ne odstavljen. Bonapartisti ga bodo podpirali na vso moč — že za to, da dobi smešni vojvoda Aumale, ki se štuli pri vseh paradah, vradnega tovariša. — Pri volitvah za glavni svet v Beauvais in Fronville so zmagati republikanci z veliko večino. V Beauvais je kandidiral tudi vojvoda Aumale, v Franvilu izvoljeni Cordier je pa Thiersov osebni prijatelj.

Pravda proti Bazainu se bo začela 6. oktobra; 23. t. m. je podpisal vojni minister ukaz, da se postavi Bazaine pred vojaško sodnijo. Bazaine je bil s tem zelo iznenaden ter je izvolil za svojega zagovornika advokata Lachanda. Pravda bode zelo veličanska.

Na **Španjskem** razvija republikanska vlada pod predsedništvom Salmerona pro-tečji nevarnosti primerno eneržijo. Valencia in Sevilla ste najbrže denes že upokojeni. V Cadixu so vojaki v trdnjavi San Fernando odbili vse napade ustajnikov. V Ferol je poslala vlada mornarjev, da zavarujejo ondotni pomorski arsenal, ter jadrajo potem z vojnimi ladjami pred Kartageno. Ko bo upor radikalcev zatrt, bo obrnila vlada vso moč

proti Karlismom. Ti junaki absolutizma še sedaj ne morejo veliko napredovati, dasi jih francoska vlada skrivaj podpira, in jim angleške ladje dan na dan dovaževajo orožja. Posebno mesta ne morejo nobenega vzeti, še 29. julija so bili od Berge odpodeni. Vendar pa je nestrpljivi don Karlos že vprašal pri dvorih, če bi ga ne hoteli priznati kot kralja španjskega. Pa lord Granville je rekel v angleškem parlamentu, da sedaj še nij čas za to.

Italijanska vlada dosledno izvršuje postavo zarád odprave samostanov, kakor tudi prepoved zarád romanja v Asiz in Loreto. Abotni romarji, kateri kljubu proteči koleri silijo tje, so bili v Padovi in drugej zavr-neni na kolodvorih. Po tem takem tudi Bel-castelu in njegovi francoski tovaršiji ne bode mogoče, komedijo v Paray le Monial nadaljevati v Italiji.

Nemška vlada bo izročila parnik „Vigilante“ katerega je kapiten Werner vzel španjskim upornikom v Kartageni, zopet postavni vladi v Madridu. Vsled tega so nastale najhujši govornice. Nekateri celo trde da je Contreras, nekdanji policaj in ljubljene kraljice Izabele v zvezi s Karlismi. Uzrok vzetja pa je bilo menda le to, ker je bil parnik pri odhodu iz Kartagene razvil rundeče bandero, katerega nobena vlada ne priznava.

Dopisi.

Od Save, 31. julija. [Izv. dop.] (Volilni shod na Raki). V nedeljo 27. so Dolenjci, kojim se je do najnovejših časov medlost, zaspanost in narodna nezavednost tako rada očitala, slovenskemu svetu pokazali, da jamejo tudi oni dramiti se. K posvetovalnemu shodu o prihodnjem našem državnem poslanci je prišlo na Rako od blizu in daleč nad 150 mož; najdaljši iz Metlike in Črnomlja pa so pismeno pritrdili, da se slagajo s tem, kar bode sklenil raški volilni shod. — Gospod V. Pfeifer razlaga na kratko pomen in svrhu shoda, ter predlaga v ohranjenje reda gospod Rozmana iz Novoga mesta za predsednika, kojega so navzočni tudi brez ovire sprejeli. Predsednik g. Rozman zahvalivši se za skazano čast in zaupanje, prevzame predsedništvo in podeli besedo raškemu kaplanu g. Žgurju. Poslednji govori o važnosti volitev, ter prigo-varja volilcem pozornim biti, da se ne vsili kak nemškutar za poslanca. Govornik se vendar ne more zdržati, da ne bi bil vrgel nekatere „pušice“ na „mladoslovensko“

stranko in njen program, kar mu pa mej navzočnimi nij ravno pohvalno odmevalo. — Pač so bili vsi enega mnenja z njim, ko nasvetuje g. Viljem Pfeifer-ja, veliko-posestnika v Krškem za kandidata. Potem pa poprime besedo gosp. Ulrich, in izjavivši svojo zadovoljnost nad tako obilim številom udeleževalcev razvija naroden program „vse za narod, omiko in svobodo“ in temeljito dokazuje, da nij nikakor pogubonosen, kakor neki ljudje trde, da temveč obsega vse pogoje, kojih izvršitev slovenski narod iz dosedajšnjih sovražnih spon rešiti in osrečiti more; tega je prepričan ves omikani svet. Omenivši lastnosti, koje priporočajo državnega poslanca, da namreč dobro pozna razmere, sile in potrebe tistih, katere zastopa, priporoča V. Pfeifer-ja za kandidata. Velika pohvala in navdušenost poslušalcev je spremljevala govor g. Ulricha in naposled so doneli „dobro“ klici iz vseh grl. Gospod Pfeifer nastopi zopet in mej drugim objavlja razmere volilcev in poslancev za v državni zbor splošno na Slovenskem. K poslednji besedi se oglasi kaplan od sv. Križa, gospod Vrančič, kateri je mirno priporočal edinstvo in složno delovanje pri tako važnem poslu, ter povdarja pregovor: Sloga jači, nesloga tlači. On priporoča, se ve da, tudi gosp. Pfeiferja.

Iz Laškega trga 29. julija [Izv. dop.] (Še en volilni shod.) Zadnje nedeljo smo imeli tukaj zopet volilni shod. Bilo je nad 70 mož navzočnih, skoro sami kmetje. Govoril je gosp. Slanec, filozof, in temeljito raztolmačil narodni program „vse za narod, omiko in svobodo“. Ravno tako je pobijal hinavsko frazo nekkih, ki pravijo in ljudi slepe da je „vera“ v nevarnosti. V istem zmislu je govoril tudi gosp. Rojko Špindler.

Vsi kmetje so se zavezali, za poslanca v državni zbor voliti g. dr. Vošnjaka in na vso moč zanj delati.

Po bližnjih farah bode še več enacih volilnih shodov.

Od Drave 30. julija [Izv. dopis.] (O. g. Kosarji kot poslanskem ponudniku.) Pripoveda se, da je naš pokojni Slomšek priporočal za naslednika vladškega stola labodske vladikovine prečastnega g. kanonika dr. Vošnjaka, sedanjega prošta ptujskega in pa g. Kosarja, bivšega onda

povém, da vam zdaj tega ne morem. Govorili ste ravnokar o sebičnosti ljubezenski: tudi prijateljstvo je sebično. Tri mesece se stoprv poznava in vam povem odkrito, da mi je vaša družba postala tako prijetna, da mi je kruta misel, ko bi se jej moral odpovedati, tako živ mi je čar najinih dragih kramljanj. Ipak čem pozabiti samega sebe, svetovati vam hočem samo to, kar more vam biti koristno. Meni je človek, o kojem mi govorite, jako ljub; izkazal mi je dobroti, ki mu jih nikdar ne pozabim. Toda akoprám ima take zasluge, ipak dvomim, da bi bili vi srečni z njim. On je umeteljnik, in to iz cele duše; slikarstvo in slava, to sti njegovi ljubici, soproga bode stala za njima. Potrpíte da vam povem svojo misel: nekaj časa mu boste igrača, pozneje gospodinja. Moje prijateljstvo vam želi soproga, ki bi bil z vami taistega okusa, taistih občutkov, ki bi vedel, kaj ste vi; soproga, ki bi znal ceniti vašo redko inteligencijo, vaš solidni, laskavi značaj, to čarovno dopadljivost vašega duhá, ki tako dobro

razumé misli drugega, ki živi takorekoč v duhu drugega. Srečali boste tega soproga neki dan, vzel vas bo za svojo ljubljeno drugo, kojoj bo zaupal vse, kar misli, ki mu bo svetovalka in prijateljica v naj intimnejšem in najslajšem smislu té besede.

Té zadnje besede so se izrekle s takim ognjem, da se je videlo, kakor da bi se bila Meta unežila.

— Tedaj hočete naj odrečem? vsklikne. V treh dneh se imam ločiti.

— Ali me hočete poslušati? ne hodite 1. septembra v Ville-Moirieu. To je najboljšje. Tukaj pa se lahko ognete vsakega tête-à-tête z gospodom Flamerinom; ako bi imel biti preveč silen, povejte mi, pa se takoj izrečem proti njemu.

— Naj se zgodi, kakor vi hočete! odgovori z lahkim glasom, kakor nuna, ki izgovarja samostansko obljubo. —

Moja zvedavost doseže naj višjo stopinjo; splazim se k oknu ter vzdignem ogel zastora. Ali sem bil jaz brljav, ali je pa

gospod Mauserre prijel Meto za roke ter jej nalahko poljubil konec prstov. Z obrazom ja bila na pol obrnena proti meni; čelo se ji je žarilo, na pol odprta ustna so bila izraz radosti. Tako se smehljá kmetovalec, ko vidi po odhodu trdovratne zime oživljati se žito, koje ogleduje ves polen nade na bodočo žetev.

Trenotek po tem ne vidim nikogar več, odšla sta.

Jaz padem v fauteuil, kjer se nekaj časa ne ganem. Roke so mi bile utrujene, glava teška, okó, zdi se mi, čmerno. Namah se vzdignem, volja me je prisilila; začnem se tipati po vsem životu, kakor človek, ki je padel z balkona in se želi prepričati, ima-li še vse ude. Po tej urnej preskušnji prešepetam dvakrat žvižgaje atelier, vesel, da sem znal še žvižgati. Spomnil sem se, da sem se v Draždanah izobrazil v tej umetnosti; zmislil sem se na Rembrandta; Rembrandt me je domislil, naj sanjam o Velasquezu. Zdelo se mi je, da slišim glas: To

duhovnega oča v bogoslovskem semenišči mariborskem; a bil je proti ondašnjemu kanoniku preč. g. J. Stepischneggu, denašnjemu vladiku labodskemu; toda sklizka kocka je ugodila poslednjiku in nasledek odtod, da je dr. Vošnjak šel za prošta v Ptuj, a g. Kosar za župnika in dekana v Kozje, da se je prě okolica novega vladike očistila gorečih ljubiteljev in ljubimcev Slomšekovih ter vrlih narodnjakov. Da so iskreni, jedrni in dejanski Slovenci izvrženi pregonu in mōkotrpju, in da bridka osoda hudo krišpa po njih, potrjujo pregosti čini, toda za kak zgegan naslov priteči v naročaj svojega bivšega preganjalca, jegovih pet čvrsto se oklenoti, v njegovo tikev pomagati puhati, dejanstvo za narodni razvoj opuščati, povsod okoli se lizati, prikimavati našemu zatorniku pri ukazih in naredbah križajočih se z državnimi zakoni in morečih naš slovenski žitek, zdí nam se za naobraženega razumnika konči nedostojno, zaničljivo in breznačajno. Nikdo ne more dvema gospodoma služiti, ker ali hode enega črtil, a drugega ljubil, ali se enemu pridruži a drugega zavrže. Vsled tega načela rešnikovega najbližnji pobočnik prestrastnega protivnika našega jezika in narodnosti ne more biti prijatelj in pospešitelj resnemu in na umno podlogo opirajočemu se zboljšku in napredku našega ljudstva*). Toliko zdravega razuma in jasne previdnosti tore pripisujemo pametnim in pošteno narodnim Savinječanom, da si ne bodo za branitelja in zagovornika svojih narodnih svetinj in državljanskih pravic šli volit služabnika in klanjavca razbeljenemu nemškutarju. Kdor se ne pozna iz sebe, pozna se po družniku; kdor orožje brusi v sovražniškem taboru, ne bode branil našega šatora. Take prikazni je treba pomniti kadar nastopa odločilna boritev na volišči; vsakega slovenskega volilca sveta dolžnost je, glasovati za takega ponudnika, čegar narodni značaj je povse čist in brez maroge.

Iz Vodice na Gorenjskem 27. julija. [Izv. dop.] (Jezuiti v Repnjah.) Naši jezuiti še nobenih priprav ne delajo, iz katerih bi bilo spoznati, da mislijo zapustiti ta

*) G. Kosar je ovajal našega Razlaga pred 20 leti zbog sestavka v „Zori“ pod naslovom: divotvornost, češ, da je grešil proti veroučju, črtajoči suhoparno zgodovino romantike.

je edini bog, ki ne prevari. — Odprem mi-znico ter vzamem iz nje penasto pipo, ki sem jo podedoval za otcem; natlačim jo, vžgem jo, ter nehoté zakričim: Sodar iz Beu-ne-a, tvoj sin se vrlo dobro počuti! — Potem se vsedem zopet pred platno, ter počnem retušovati svojega Boabdila. Izpovedati se moram, da se mi je čopič nekoliko tresel, da nijsem še nikdar tako potreboval podpore za roke, nego zdaj.

Koncem ene ure potrka nekdo iznova na stolpove duri. To pot nij bil gospod Mauserre, niti Meta; — stal sem si face-à-face z najbolj umazano, najbolj zánikrno vseh cigank. Oči so jej bile enake dvema tintnima lisama, obličje lokavo, kakor kakega pomočnega ptiča, ki ga luč preganja. Ko sem bil zjutraj srečal to lepoto med ciganskimi popotniki, poradi kojih so buldoki tako lajali, zaljubil sem se v njeno hudiče bitje, v njene pregrešno-mikalno milobo, ter jo povabil, naj pride v moj atelier. Žuril sem se, upeljati jo v atelier, zvedav, kaj mi

kraj. Pridigujejo tukaj in v sosednjih farah in se delajo, kakor da bi imeli župnijsko oblast. Kako visoko pa ti sveti (?) možje sami sebe in svoj red stavljajo, naj vam dokaže sledeča resnična prigodba. Nek bolehní kaplan je prosil škofa, naj mu privoli, da sme živeti na vodiški kaplaniji, katera zdaj prazna stoji. Škof mu privoli, a škof obrne, jezuiti pa obračajo. Ko pride kaplan k očetom jezuitom, mu naravnost reko, da oni njemu ne pripuste kaplanije v Vodicach. Kaplan se sklicuje na škofa, pa jezuit V. mu ponosno odgovori: „Nij papeža, nij škofa, nij ga človeka na svetu, da bi imel z nami zapovedati.“ Kaj pravite k temu? — Pa jezuiti vedo skrbeti tudi za pomnoževanje svojega posvetnega imetka. Baš isti V. je šel spovedat neko ženo, ki je imela malo posestvo. Dolgo jej je na dušo govoril. Ko je umrla, volila je vse svoje imetje očetom jezuitom.

Iz Hrvatskega 30. jul. [Izv. dop.] Trije ogerski ministri: Szende minister domobranstva, Lajoš Tisza minister komunikacij, in Zichy minister javnih gradenj potujejo sedaj po našej deželi. To nekaj pomeni, pa kaj? Svet razno konjektuje. Eni pravijo, da se ogerska vlada hude politične krize v Avstriji boji, ter da se hoče o tem podučiti, kako bi taka kriza na nas delovala; drugi dé, da ogerska vlada v Bosni resne homatije, morebiti celo splošno vstajo potlačene raje pričakuje, ter da bodo zavoljo tega meseca avgusta in septembra večje vojniške vaje pri Karlovcí za linijsko in na Dravi za domobransko vojsko. Opet drugi pravijo, da se radi o popolnem razvojničeni vojn. krajine, in o organizaciji domobranskih bataljonov, kolikor jih bo potem na sedanjo vojn. krajino odpalo. Katera teh konjektur je prava? Faktum je, da Szende mnogo z Mollinarijem, vrhovnim zapovednikom vojn. krajine, in z grofom Kulmerjem, generalom našega domobranstva, občuje; sicer je pa gost našega nadbiškupa Mihaljeviča. Tisza in Zichy si pa ogledujeta gradnje na reškej morskej pristaji in na železničnej progi med Karlovcem in Reko. — O novo ustrojiti se imajočej našej vladi se skoro nič ne čuje. Na zatezanji so baje res Rauchijski krivi, karerih vpliv se, po tem sodeč, spet pri ogerskej vladi vtrjuje. Denes raznašajo Rauchijski glas, da bo La-

bo povedala. Osoda mi je poslala v njej vzgled in tovaršico, koje sem bil jako potreben. Odgrnovši svoj croquis, počnem kramljati s ciganko. Povedal sem vam uže, gospa, da me prešine neka sveta nežnost srce za lumpovsko drhaldo, ako naletim na tem svetu na nekake kreposti. Taka navdušenja so istinito jako nevarna.

Solnce se je uže pomikalo proti zapadu, ko končam sejo ter se podam z vzgledom iz atelier-a. Ko ideva po ploščadki, zasveti se meni pod nihajko neka briljantna reč: bil je to Lulin medaljon, ki ga je nihaje se izgubila. Jaz ga poberem, pa taisti trenotek zagledam Meto na konci vrta. Premikala se je proti nama, glavo povešeno, z očmi sem ter tja iskaje ter po grmovih stikaje. Jaz rečem ciganki nekaj besedij v uho ter jej stisnem zlat denar v roke. Nij mi bilo treba več govoriti, kaj čem; bila je izučena za take slučaje; zlat, ki ga je držala med krivimi prsti, in ga smehljuje se ogledovala, odprl jej je pogled in znanost. Gospa, ko

dislav Pejačević za bana imenovan in sabor na 20. avgusta sklican. Od druge strani se pa spet čuje, da Lad. Pejačević nikakor neče banske časti sprejeti, in s tem iz svojega sedanjega idiličnega življenja spet v javnost stopiti.

Sicer nas pa letos prirodne nepogode druga za drugi zadevajo. V jaskanskem okraji je toča za poldrugi milijon goldinarjev škode naredila. Sloveče okiške in sv. anske gorice so za več let potolčene. Toča je obsegla devet župnij. Okolo Kravarskega in Veleševca je bila tako huda nevihta, da je strehe odkrivala, in koruzo vso polomila. Živinska kuga razsaja v zagrebškej županiji še blizu v 50. vaseh. V Sremu in po Slavoniji je kolera, ter se zmirom više gore pomika. V vasi Viljevo, broječej komaj 800 duš, je v dveh dneh 90 ljudij pomorila, drugi so pa iz straha v gozde pobegnili. Nazadnje nas bo tudi še suša tretji začela.

Domače stvari.

— („Novice“ in „Tednik“.) Ker se „Novice“ — resp. gosp. dr. Bleiweis toliko zanima za stroške našega „Tednika“ mu povemo sledeče: Njegove „Novice“ izhajajo trideset let pa imajo zdaj le še 730 naročnikov. Slovenski „Tednik“ pa izhaja samo še komaj trideset dnij, pa ima že 500 plačujočih naročnikov. Se li hoče dr. Bleiweis prepričati, naj nam naznani.

— (Jezuitska morala gosp. dr. Ulage.) Piše se nam: V zadnjem „Gospodarji“ piše g. dr. Ulaga, da je „pravni“ vse eno, ali ima njihov poslanec kaj vere ali nič, ali je v privatnem življenji pobožen ali razuzdan, poglobita stvar je, pravi glavni „pravni“ prorok, da njihov poslanec v zboru korektno v smislu „pravnih“ glasuje! Lepa morala to! — Moramo reči, da se nam v tej zadevi g. L. Jaran že bolj dopada, ker zahteva v „Zg. Danici“ od poslanca brumnih, da je taisti tudi v privatnem življenji bogaboječ in da se v vsakem obziru obnaša kakor veren katoličan.

— (Nesreča.) Piše se nam: V nedeljo 27. t. m. sta v Savi pri Krškem dva črevljarska učenca, ko sta se kopala, utonila. Trupla utopljenecv so še le tretji dan iz vode dobili.

bi jo tako dobro plačeval, stavim, da bi jo naučil v osmih dneh cel oče naš.

Naji je skrivalo neko drevo. Meta, ki je bila vsa zamišljena v iskanje, prišla je na deset korakov do naji, ne da bi naji videla. — Pozabil sem se na promenadi, rečem glasno ciganki. Pozno je uže; preložiti morava sejo na jutro.

Gubernanta Lulina se vstavi; obraz jej je zoprni; očividno nij mene iskala po grmih. To srečanje menda jej nij bilo nič kaj po godu, hotela se je umakniti. — Lulu je izgubila medaljon, rečem jaz, tukaj je. — Meta se mi zahvaljuje ter gre po-nj. Predno jej ga dam, jej rečem: Dovolite, da vam predstavim deklico iz Egipta, ali nij čarovna?

Ta črnorajava postava Meti nij dopala. Pogleda jo resnim očesom, malo nemirna; zdelo se mi je, kakor bi kdo golobico vprašal, kaj misli o kragulji.

(Dalje prihodnjič.)

— (Iz breške okolice) se nam poroča, da so nemškutarski in ustavoverni možje, katere je grof Atems, sin posestnika breške grajščine, sklical k volilnemu shodu, v zahvalo hteli poslanstvo ponujati g. grofu samemu. Pri obedu so še le prišli do tega, da gosp. grof ne more biti kandidat, ker je stoprv v 29. letu, postava pa terja za državne poslance starost 30 let. No ko bi g. grof tudi 30 let star bil, ne bi našel med Slovenci dosti volilcev, kateri bi ga izvolili za poslanca slovenskih kmetijskih občin.

— (Politično sleparstvo.) Dr. Bleiweisove „Novice“ se drznejo v zadnjem listu na strani 250 trditi, da so Čehi kedaj z nami vred sprejeli „pravni“ program. Nij res. Niti Čehi niti mi smo kedaj ta „pravni“ program sprejemali in še „Novice“ se ga precej ženirajo. „Politik“, isti broj, ki so ga „Nov.“ proti nam porabiti poskušale, izrekom reče, da ne mara nič za „rechtspartei.“

— (Prvaška servilnost.) Nemški g. dr. Stöckl je postal c. kr. medicinalni referent za Kranjsko. Dr. Bleiweis se tega v „Novicah“ veseli. Čisto naravno. „Novice“ so vselej, ves čas svojege življenja pred „visocimi gospodi“ hrbitišče krivile in se uklanjale. Vse je torej pozabljeno, da je dr. Stöckl bil in je med načelniki nemških turnarjev, in da ga je dr. Bleiweis bog ve kolikrat v „Nov.“ trgjal.

— (Občno telovanje gimnazijastov in realistov) v telovadnih prostorih društva „Sokol“ je bilo 26. t. in se je vršilo v popolno zadostenje obilno zbranega občinstva. — Pod vodstvom učitelja g. Mandiča in podučitelja g. Kremžarja se je telovanje pričelo ob 6. uri in je končalo ob 8. uri. Videli smo, koliko gibčnosti in kreposti si pridobi mladež, ako sistematično telovadi. Razen vaj na navadnih aparatih so predstavljali g. učenci tudi 6 grup za koje izvršitev si so občno pohvalo pridobili. Izpitanje v telovadbi je vršilo se vse skozi na čast gg. učiteljev. Posebno hvalno omeniti pa nam je gospode Avsenek, Ekhart, Lavrenčič, Posanner, Stuhli, Hampel, Hiti, Jager, kateri so nad vse pričakovanje lepo telovadili. V živahno veselje sta naposled g. Mandič in g. Posanner borila z rapirjem, in je pokazal mladi a krepki boritelj trdno roko in vesel napredek v viteški igri. Počastili so občno telovanje g. inšpektor Šolar, g. ravnatelj Smolej, g. finančni direktor Posanner in drugi.

Razne vesti.

* (Perzijski šah.) Na svojem potovanju po Evropi je perzijski šah srečno dospel do Dunaja, da si ga je kolera plašila tako, da je mislil v Perzijo se vrniti, ne da bi si ogledal dunajsko razstavo. A zdravniki so ga tolažili in šah pride zdaj na Dunaj. V Penzingu ga bode naš cesar pričakal ter do Laksenburga spremljal. 1. avgusta je galadiner v Schönbrunn in vrtna veselica.

Tulca.
30. julija.

Evropa: Steher Franc in Fridrih iz Laškega. — Mephan z gospo iz Dunaja.

Pri Efantu: Straus, Bassa, Latosinsky, Serion iz Trsta. — Fidler iz Zagreba. — Hefersed iz Novega mesta. — G. Unrep iz Ruskega. — Br. Alter iz Nemškega. — Dr. Leinkauff, Brauneg iz Dunaja. — Kekik z družino iz Reke. — Stroman iz Smerek. — Reutel iz Švice. — Straus iz Serin.

Pri Malici: Kundič, Kindele iz Reke. — Kastelic, Šušler iz Trsta. — Kimel iz Norimberga. — Kertel iz Dunaja. — Bayček iz Snežnika.

Pri Zamoreci: Lenate z družino, Dorninger iz Trsta. — Apel iz Karlovca. — Auffenberg iz Litije. — Mahrski z gospo iz Zagreba. — Kisling iz Gradea. — Pager iz Magdeburga.

Narodno-gospodarske stvari.

Za svilorejce.

(Spisal J. Pohlin.)

(Dalje.)

Ne bi-li se mogla navada vpeljati, da bi kmetijska družba v tacih časih od Gorenjcev, naše svilorejno društvo pa od Dolenjcev skupovala, da proda in dobi svilorejec velje novce. Malo pridelati, pa še to ne prodati za nikakov kup, to mora pač veselje vsakega, tudi najbolj vnetega svilorejca usmrtiti. Saj družbe ne morejo imeti nikake izgube, ker se bo včasi vendar le pripetilo, da kupec ene dnij kasneje pride, ako pa ne pride, pa km. društva dobro umorjene kokone, kakor jih bodo same morale in posušile, zmirom lahko prodajo. Naj jih potlej izveden človek pelje spomlad v Gorico in v Videm, ali pa v jesen meseca Kimovca na Tirolsko v prodaj, zato ker spomladi več centov skup spremljača splačuje, ne tako enemu svilorejcu sè samimi 40 do 100 funti. Jesen se s pomočjo kmetijskih društev v Trientu in Roveredu laže proda, kakor spomladi, in ko bi prav tirolske kmetijske družbe nič na roke ne šle, lahko je prodavati v mestih, kjer po 10 do 24 fabrik prede, kakor pa tam, kjer je ena sama.

Tak svilorejci terjajte za drugo leto priprave; ako ogerska vlada 75.000 fr. vsako leto za nakupovanje svilomešičkov svoji deželni svilorejni direkciji prod vračila posodi, zakaj bi naša ne storila, ako se prosi. Saj je g. minister poljedelstva, ko smo bili lansko jesen v Roveredu, pri svilorejnem kongresu o priliki moje avdijencije sam rekel: „prepričal sem se, da ta reja le na južnem z vspehom napreduje, in bom severnim deželam, v katerih ta reja le kot igrača obstoji, njih velike subvencije odvzel in južnim večje dal. Prosite tudi vi Kranjci, kar bo v moji moči Vam bom gotovo rad storil.“

Res je, da ako si kranjski svilorejec hoče ime pridobiti, ali bolje nazaj dobiti, je treba, da se navadi verovati skušenim ljudem in ne misliti, da že vse zna. Ne delaj semena iz kokonov, ako si zapazil, da gosence niso bile do čistega zdrave. Po tem sebi in deželi največji kvar napraviš; potrpi, da bolezen sviloprejk neha, saj ne bo vedno trajala. Zakaj prva, ki se je začela leta 1688 po Italijanskem, je končala 1710, druga jih je zopet obiskala leta 1749 in se poslovila

leta 1756 in tako pojde tudi ta. Vsak pot, kolikrat prodaješ, izberi kokone do čistega od mehkih, dvojnih, erjavih in onih, ki so med pređenjem v mesičku poginili in se razlili (po Italijansko bombonati), ker ti nimašo višje veljave od 20 do 35 soldov. Čisto blago ima kup, mešano nobenega; posebno škodo imaš po teh pri moritvi in prevaževanju, ker ti 10 mehkih in različnih lahko polovica pridelka pokvari. Posebno za priporočiti je pa, da se namori kokonov ne v peči ne na solnci za to, ker v peči jih zavrnješ in nit ne bo nikoli več tekla, na solnci se pa tudi nit tako pokvari, da predilka velje pozna, da so bili na solnci umorjeni. Fabrike ti poskušajo pred, ako niti tečejo predno ti kak kup obljubijo.

Nečakaj z umorjenjem, da ti že po dveh do treh dneh metulji ven lezejo; ako kupec to zapazi, ti jih ne bo nikoli rad odkupil. G. Lenassi za take še obljubi ni nič hotel, ker so potem večjidel od znotraj pri vsakteremu že niti nakrižene in nit več toliko časa ne teče, jerbo menj svile da. Metulj že dva dni poprej gristi začne, predno ven pride. Morite jih le na vodni soparici; kedaj so umorjeni, je lahko poznati, samo da enega prerežeš in pogledaš ali je srčna kri še tekoča ali ne, kajti mrtev ima le strjeno kri.

(Dalje prih.)

Dunajska borsa 31. julija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	67 gld.	40 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	72	75
1860 drž. posojilo	102	25
Akcije narodne banke	963	—
Kreditne akcijske	214	—
London	110	90
Napol.	8	87½
C. k. cekini	—	—
Srebro	107	75

Javna prostovoljna dražba.

Dne 9. avgusta t. l. bodo v hiši **Matija Wolf-a**, števil. 121 v kolodvorskih ulicah sledeči predmeti prodani in sicer:

4 konji, razni vozovi in druge reči.

To se kupcem s tem dostavkom naznaja, da bode vsak odjemnik kakšnega predmeta moral kupni znesek takoj licitacijskemu komisarju plačati. (200—1)

Ljubljana, 30. julija 1873.

Javno priporočilo.

Požar, ki je dne 6. t. m. pri nas na Čateži toliko nesreče in škode prizadel, uničil je tudi vsa farovška gospodarska poslopja, v njih pa med drugim 200 centov sena, katero sem si bil v letošnji košnji pripravil.

V svojo veliko srečo sem bil omenjeno seno samo en dan popred zavaroval pri „**prvi občini zavarovalni banki SLOVENIJI**“ v Ljubljani, katera mi je škodo nemudoma in po polnem povrnila ter mi za zgorelo seno v gotovem izplačala **300 gld. a. v.**, za kolikor je bilo zavarovano.

V prijetno dolžnost si tedaj štejem, **banko „SLOVENIJO“**, ker škode tako točno izplačuje in ker je prvi domači zavod, vsacemu priporočati najtopleje, kdor želi zavarovati svoje metje.

Na Čateži, dne 28. julija 1873.

(201)

Simon Zadnik, župnik.

Epileptičen krč ali božjast

zdravi pismeno poseben zdravnik za božjast **Dr. G. Killisch**, Berlin, Louisenstrasse 45. (255—80)
Pričujoče ima čez tisoč bolnikov v ozdravljenji.